

Wat achtergrondkennis van het (leren) lezen...

In groep 1 t/m 3

Technisch lezen is de basis van alle aspecten van lezen. In groep 3 krijgen kinderen gerichte leesinstructie. Ze leren alle letters, leren woorden lezen en kunnen de woorden steeds makkelijker herkennen. Ook maken ze de stap van klankzuivere woorden (maan, roos), naar complexere woorden (tuin, voor). Om in **groep 3** een goede start te maken met technisch lezen is het van belang dat kinderen de functies van geschreven taal kennen; met een lijstje kun je bijvoorbeeld iets onthouden, in een boek kun je iets opzoeken en met een brief kun je iemand die ver weg woont iets vertellen. Ook gaan ze inzien dat wat je hoort, je ook kunt zien door het op te schrijven of voor te lezen. In functionele contexten als speelhoeken over postkantoor, restaurant of winkel en in een voorleeshoek ontdekken ze deze relaties spelenderwijs. Ook in de thuissituatie ontwikkelen kinderen belangstelling voor teksten als ze gewezen worden hoe wij op allerlei manieren met behulp van letters, symbolen, woorden en teksten in ons dagelijks leven ondersteund worden.

Tussendoelen van de Functies van geschreven taal

De leerlingen:

1. weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben
2. weten dat symbolen zoals logo's en pictogrammen verwijzen naar taalhandelingen
3. zijn zich bewust van het permanente karakter van geschreven taal
4. weten dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie
5. weten wanneer er sprake is van de taalhandelingen 'lezen' en 'schrijven'. Ze kennen het onderscheid tussen 'lezen' en 'schrijven' en kunnen ook de relatie zien tussen gesproken en geschreven taal.

Ook moeten ze zich bewust worden van de vorm (woorden, zinnen, klanken) van taal. Ze moeten bijvoorbeeld begrijpen dat woorden bestaan uit klanken die corresponderen met letters.

Tussendoelen technisch lezen

De leerlingen:

1. kennen de meeste letters; ze kunnen de letters fonetisch benoemen
2. kunnen klankzuivere (km- (ik), mk(ja) - en mkm-(vis)) woorden ontsleutelen zonder eerst de afzonderlijke letters te verklanken
3. kunnen klankzuivere woorden schrijven (maan, poot, lees)
4. lezen en spellen klankzuivere woorden (van het type mmkm (stip), mkmm (kast) en mmkmm (kwast))
5. lezen korte woorden met afwijkende spellingpatronen (flat) en meerlettergrepige woorden (appelmoes)
6. maken gebruik van een breed scala aan woordidentificatietechnieken
7. herkennen woorden steeds meer automatisch.

Technisch lezen stimuleren in de praktijk

Herhaling ! Stimuleer de automatisering van de grafeem/foneemkoppeling door kinderen elke dag zowel een nieuwe tekst te laten lezen als hen daarnaast ook enkele al bekende teksten te laten herlezen. De herhaling helpt kinderen vlotter te lezen. Om kinderen vlot te laten lezen is het belangrijk dat ze veel lezen. Richt thuis een gezellige leeshoek in met verschillende boeken, tijdschriften en een lekkere stoel. De leeshoek nodigt op die manier uit tot veel en zelfstandig lezen. **Veel lezen !**

In groep 4 en 5

In de **middenbouw** zijn verreweg de meeste kinderen nog geen geoefende lezers. Op weg naar vloeiend lezen van een tekst is het belangrijk dat kinderen zich technieken en strategieën voor woordherkenning eigen maken.

Tussendoelen technisch lezen

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om woorden snel en nauwkeurig te herkennen. Ze:

1. herkennen lettercombinaties en letterpatronen (o.a. de sch, de ch, au, ai, ui, oei)
2. herkennen lettergrepen in geschreven woorden (o.a. horen, beren, overal, vreselijk)
3. herkennen het unieke letterpatroon van (leen)woorden (politie, tram, etalage)
4. maken gebruik van de betekenis van een woord (feest – feestelijk)
5. maken gebruik van de context van een woord (het woord chirurg via een verhaal over een ziekenhuis).

Technisch lezen stimuleren in de praktijk

Vergroot de woordenschat, vergroot de wereld !

Laat kinderen regelmatig lezen. Dit is een belangrijke activiteit om woordherkenning te verbeteren en te automatiseren. Kinderen van de middenbouw moeten de gelegenheid krijgen om veel en verschillende boeken van hun leesniveau te lezen.

In bijna elke zin zit wel een woord waar je dieper op in kunt gaan: "water" Water is vloeistof, wat is vloeistof, gas, vloeibaar en vast, hoe schrijf je vloeistof....

Nog veel meer lezen!

In groep 6, 7 en 8

Technisch lezen is de basis van alle aspecten van lezen. In de **bovenbouw** zijn de meeste kinderen geoefende lezers. Door veel te lezen blijven ze hun leessnelheid oefenen. Ze herkennen woorden naar analogie van al bekende woorden, maar kunnen ook uniek samengestelde woorden lezen. Bij het voorlezen leren ze steeds beter rekening houden met de boodschap en het publiek. Bij voorlezen wordt gelet op het lezen in het goede tempo en op de juiste toon.

Tussendoelen technisch lezen

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om een tekst goed voor te lezen. Ze:

1. gebruiken leestekens op de juiste wijze
2. lezen groepen van woorden als een geheel
3. lezen een tekst met het juiste dynamisch en melodisch accent
4. lezen een tekst in het juiste tempo en zonder spellinguitspraak
5. houden bij het voorlezen rekening met het leesdoel en met het publiek.

Technisch lezen stimuleren in de praktijk

Elke tekst is waardevol !

Haal woorden uit een betekenisvolle context, bijvoorbeeld een informatieve tekst. Train woordherkenning door de woorden samen met soortgelijke woorden te oefenen. Voer het leestempo langzaam op. De herkenning van woorden verloopt hierdoor steeds automatischer. In de bovenbouw ligt het aantal woorden dat hardop voorgelezen zou moeten kunnen worden rond de honderd in één minuut. Makkelijke woordjes, zoals kei en steen, meer en moeilijke, zoals kiezelsteentje, paragraaf en automatisering, minder.

Blijven lezen, lezen, lezen.... !